

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

322.00
15/5-08
200800482-71

Deres ref.
200800482-/HBHS

Vår ref.
200801257- UA TJU/haa

Dato
13.5.2008

Høring - NOU 2008:1 - Kvinner og homofile i trossamfunn

Vi viser til Barne- og likestillingsdepartementets brev 14. februar 2008 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Justisdepartementet slutter seg til de generelle vurderingene av forholdet mellom religionsfriheten og diskrimineringsforbudet slik de kommer til uttrykk i internasjonale menneskerettskonvensjoner. Utvalget har levert en grundig og balansert utredning av disse sentrale menneskerettene og det prinsipielle spørsmålet om hvordan konflikten dem imellom bør håndteres.

Vi er enig i at det vil være i strid med religionsfriheten slik den kommer til uttrykk bl.a. i EMK artikkel 9, å oppheve unntakene fra diskrimineringsforbudene i likestillingsloven og arbeidsmiljøloven for trossamfunn i sin helhet. Vi er videre enig i at trossamfunnenes adgang til religiøst begrunnet forskjellsbehandling i prinsippet bør hjemles i de generelle unntakene fra diskrimineringsforbudene som innebærer at saklig begrunnet forskjellsbehandling ikke er å anse som diskriminering.

På denne bakgrunn støtter vi forslaget fra utvalget om å oppheve arbeidsmiljøloven § 13-3 tredje ledd.

Situasjonen når det gjelder likestillingsloven er annerledes ved at det generelle unntaket for saklig forskjellsbehandling er ulovfestet og ikke kommer til uttrykk i selve loven. Justisdepartementet er enig med utvalget i at disse spørsmålene må undergis en bred vurdering der konsekvensene også for andre saksfelt utredes. Vi slutter oss

også til utvalgets syn på at en slik unntaksregel i utgangspunktet bør framgå direkte av lovteksten og ikke baseres på ulovfestet rett.

Dersom man går inn for å beholde et særinntak for trossamfunn i likestillingsloven i påvente av utvalgets endelige vurdering og ønsker å gjøre det i form av å erstatte dagens unntak med utvalgets forslag, mener vi at det bør gjøres enkelte endringer i formuleringen i utvalgets forslag.

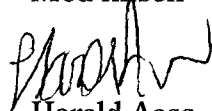
For det første bør unntaket formuleres som et unntak fra forbudet mot forskjellsbehandling, og ikke som et generelt unntak fra lovens virkeområde.

Videre er det uklart om kravene til forholdsmessighet og nødvendighet er ment å gjelde både unntaket for religionsutøvelsen og unntaket for ansettelse. Bruken av formuleringen "kravet om et bestemt kjønn" tyder på at nødvendighets- og forholdsmessighetskravene bare gjelder for ansettelse. Rekkevidden av unntaket for religionsutøvelsen framstår som uklart.

Vilkåret om at forskjellsbehandlingen må være "nødvendig *ut fra trossamfunnets religiøse lære*" er også problematisk, all den tid det vil være vanskelig for håndhevingsorganer og domstoler å vurdere hva som er et trossamfunns lære. Som pekt på av utvalget bl.a. i punkt 7.2.4.3 på side 72 og punkt 7.2.4.2 på side 71 vil slike spørsmål i vid utstrekning måtte overlates til det aktuelle trossamfunnet.

Et eventuelt unntak fra diskrimineringsforbudet kan etter vårt syn med fordel legges tettere opp mot ordlyden i likestillingsdirektivet artikkel 2 nr. 6.

Med hilsen

Harald Aass
seniorrådgiver

for Toril Juul
seniorrådgiver